

SLOVENSKI NAROD.

Izloži vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserat: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, nad to višino vsi oglasi 1 m/m x 54 m/m 1 K 50 v. Uradni razglasili in poslani ter notice isti prostor po 2 K, ženske ponudbe in poroke pavšalno 80 K. — Pri naročilih nad 10 objav, popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugo-Slaviji:		V Zagrebju:	
celoletno naprej plačan	K 180—	celoletno	K 240—
polletno	90—	polletno	120—
3 mesečno	45—	3 mesečno	60—
1	15—	1	20—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oglašati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopolni sprejemni le podpisane in začetne številke. Repetitor na voljo.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

V smislu § 17. družbenih pravil se sklicuje

občni zbor delniške družbe Narodne tiskarne na ponedeljek, 7. junija 1920 ob 17. uri zvečer v uredniških prostorih Knaflova ul. 5.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovanju leta 1919 in predložitev letne bilance za dan 31. decembra 1919.
3. Poročilo nadzorstvenega odbora in poročilo absolutorija.
4. Predlogi upravnega odbora glede razdelitve čistega dobička.
5. Volitev enega upravnega odbornika.
6. Volitev nadzorstvenega odbora.
7. Posamezni nasveti.

Opomba: § 16. družbenih pravil: Kder hoče na obnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred obnim zborom vložiti v družbeno blagajnico.

Upravni odbor
Narodne tiskarne.

Okr. glavar dr. H. Steska:

Kupražanje zakonodaje v Sloveniji.

Zakoni naj bodo trdna podlaga vsaki državi. Vse javno življenje, red in svoboda se opira na obstoječe zakone in gorje državi, v kateri se vera v zakone omaja. Povsodi opazamo stremenje, da se naj stare pravne institucije in zakoni izpremenijo le na poseben način, ki prepreči vsako prenehanje in omogoči vsestransko pretresavanje predmeta.

Ko je avstro-ogrsko monarhija razpadla, je Narodna vlada SHS v Ljubljani sporazumno z Narodnim večjem države Slovenec, Hrvatov in Srbov izrečno določila, da ostanejo vsi stari zakoni in navedbe do

preklica ali izpremembe v veljavi. S tem se je v interesu reda pripoznalo, da ostanejo stari avstrijski zakoni kot zakoni in stare avstrijske navedbe kot navedbe v veljavi in da se smejo preduriti pač le na način, kakoršen je potreben za izpremembo zakonov oziroma navedb.

Ore za vprašanje, kdo je zakonodajni činitelj v državi, od tedaj, ko se je narodno predstavništvo sklicalo in ko smo namesto stare Narodne vlade SHS v Ljubljani dobili beogradskim ministrstvom podrejeno deželno vlado za Slovenijo.

V prvi vrsti pač kralj in narodno predstavništvo. To narodno predstavništvo ni zbor pravih ljudskih zastopnikov, temveč le produkt kompromisa med strankami, ki so se same dogovorile glede števila zastopnikov vsake posamezne stranke. Začasno seveda nadomešča to narodno predstavništvo parlament, ki bi izšel iz volitev. Narodno predstavništvo, ki se opira le na dogovor med političnimi strankami, seveda nima trdne podlage in zadostne notranje sile, čemur je dosedanje delovanje narodnega predstavništva najboljši dokaz.

Vojni čas je zahteval novih zakonitih določb, oziroma izpremembo starih. Ako narodno predstavništvo ni delovalo, je pač vsa zakonodajna oblast prešla na kralja, ki izdaja na predlog pristojnih ministrstev in po zaslišanju ministrskega sveta zasilne navedbe, ki imajo značaj začasno veljavnih zakonov.

V resnici pa opazujemo, da tudi posamezna ministrstva in naša deželna vlada brez zakonitega pooblastila zakone predrugačijo in nove subjektivne pravice in dolžnosti državljanov ustvarjajo. To se na različne načine godi, bodisi s pomočjo ministrske ali deželnovladne navedbe, bodisi kar enostavno na ta način, da se ta ali oni obstoječi zakon kratkoma ne pripozna in ne vpoštevata pri izdajanju konkretnih ukrepov. Vsem tem nedostatom kolikor se nanašajo na deželno vlado, so v prvi vrsti ministrstva sama kriva. Ministrstvo za notranje zadeve je v svojem odloku z dne 3. marca 1919, št. 6564, izrečno poudarjalo, da se navedbe deželne vlade izvenredni izvršilni navedbi posameznih poverjenosti ne smejo več izdajati brez vednosti oziroma odobrenja onega ministrstva, v čigar resort spada dotični predmet. Le v primerih hipne in neodložljive potrebe sme deželna vlada samostojno izdati navedbo, mora pa pa zajedno z razglasitvijo vposlati dotičnemu ministrstvu v naknadno odobrenje.

Da je ta ministrski odlok popolnoma zgrešen, je jasno. Sloni seveda na povsem napačni premisi, da sme minister brez kraljeve sankcije začasne zakone izdajati. Toliko spoštovanja pred zakoni moramo že imeti, da izdajo zasilnih navedb brez zakonitega pooblastila prepustimo le najvišjemu činitelju v državi in to je kralj. Pravni čut je že med vojsko preveč trpel in ne gre, da bi ga kar gazili.

Dočim gori omenjeni ministrski odlok glavno besedo pridrži ministrstvu, je pa nako drugo ministrstvo načrt kraljevske navedbe, ki jo je predlagala tukajšnja deželna vlada, kratkoma vrnilo deželni vladi, da ista v sebi celokupne deželne vlade s svojim sklepom, da naredbi »zakonsko« moč. In šlo je vendar za zelo važne predpise, namreč za izenačenje gozdnopolijskih predpisov v Sloveniji.

Kaj naj si ljudstvo misli, če vidi, da se začasni zakoni včasih izdajajo potem kraljeve navedbe, včasih potom ministrske navedbe, včasih potom navedbe deželne vlade, pri čemur se lahko pripeti, da ravno najgloblje v zasebno življenje in v narodno gospodarstvo segajoče zasilne navedbe (»začasni zakoni«) ne izda kralj, temveč minister ali deželna vlada.

Umljiv je tedaj strah gotovih krogov pred upravnim sodiščem, ki sestoji iz neodvisnih, neodstavljenih in nepremestljivih sodnikov in ki bi brez ozira na desno in levo sodilo o ukrepih in razsodbah upravnih oblastev in o veljavnosti onih navedb, ki jih ni izdal sedanjí najvišji činitelj v državi.

Z ustanovitvijo upravnega sodišča v Ljubljani v interesu mirnega razvoja ni več odlašati, sicer bode kmalu izginilo vse spoštovanje pred zakonom in razpasel grd politični nihilizem, ki obojuje le brutalno silo. To upravno sodišče bi v vseh primerih, v katerih naša pokrajinska oblastva v zadnji stopnji razsojajo in ukrepa, razsodilo, če je zadnja administrativna instanca pomanjkljivo postopala oziroma, če je obstoječe subjektivne pravice posameznika in tedaj zakon kršila. Upravno sodišče je najboljši lek proti diletantstvu v javni upravi, ki se je že malo preveč razširilo. Ta diletantizem ustvarja nad za dnevom več socialnih odrešenikov, ki čutijo v sebi poklic ubogo ljudstvo osrečavati po znanem receptu: »Ich bin der Doktor Eisenbart, kurier die Leut' nach meiner Art.«

—*—

Občni zbor Kmetijske družbe.

20. t. m. se je vršilo v »Mestnem domu« v Ljubljani nadaljevanje občnega zbora Kmetijske družbe z dne 30. decembra 1919. Zborovanje je otvoril podpredsednik g. Andrej Kalan, konstatiral sklepčnost in izjavil, da se je postavila deželna vlada glede izvolitve novega predsednika Kmetijske družbe na stališče, da lani občni zbor ni bil pravilno sklican. Nato je deželna vlada sporočila, da je bil občni zbor pravilno sklican, toda novoizvoljeni predsednik gosp. Iskra je naznanil, da volitve ne sprejme.

Pred volitvami predsednika, podpredsednika in petih novih udov glavnega odbora je J. Majcen v imenu Samostojne kmetijske stranke protestiral proti izjavi podpredsednika Kalana, da bi bil ta občni zbor le nadaljevanje lanskega občnega zbora in zahteval, da ta protest pride v zapisnik. Na ponovno protestiranje s strani SKS, da je med udeleženci več ljudi, ki niso upravičeni, udeležiti se občnega zbora, je izjavil g. Kalan, da je načelstvo družbe sklenilo, da nima noben letos izvoljeni delegat pristopa k obnemu zboru. Za skrutatorje so se določili gg. Finžgar, Miklavc, Pipan, župnik Škrjanc, Koman in Mihelčič.

Pred volitvami se je še potrdila udnina 16 K za l. 1920. Zvišanje udnine je bilo vsled vedno večjih tiskarskih stroškov nujno potrebno, ker bo morala Kmetijska družba pripočati za »Kmetovalca« vsaj 100.000 kron. Povišanje udnine je bilo sprejeto z dvotretjinsko večino. Določitev udnine za prihodnje leto se odloži na sledeči občni zbor, ki se bo vršil v

jeseni, in katerega se bodo udeležili tudi delegati iz Štajerske, Koroške in Prekmurja.

Med volitvami se je slišalo s strani SKS več protestov proti neupravičenim volicem. Tako je n. pr. prišel volit Josip Pavli iz Sv. Križa pri Ljubi, dočim je bil delegat Fran Pavli.

Za novega predsednika je bil izvoljen Jakob Jan, posestnik na Gorjah (130 glasov), za podpredsednika monsignor Andrej Kalan (131 glasov), za odbornike: Janez Lovrač, posestnik, Podlipovica; Janez Hladnik, župnik, Trebežno; Janez Streln, posestnik Kapljavas pri Komendi; Fr. Černe, živinozdravnik v Ljubljani in Miha Dimnik, posestnik v Jaršah (132 glasov).

Samostojna kmetijska stranka je postavila to-le listo: predsednik Gustav Pirc (66 glasov), podpredsednik Fran Demšar (64 glasov), odborniki Bohuslav Skalický, Kandija; Ivan Pipan, Vižmarje; Ivan Ažman, Hraše; Janko Rajar, Krško; Anton Meden, Begunje pri Cerkljici (65 glasov).

Navzočih je bilo 190 delegatov, ki so zastopali 102 podružnic. Po volitvah so bile sprejete nekatere spremembe pravil in prehodna določila. Skaličev predlog, naj se vrše podružnični občni zbori po stanju 31. marca, je bil pri glasovanju odklonjen z navadno večino. Kmečka zveza namreč zahteva, da se vršijo občni zbori podružnic po stanju 30. junija. Ko so hoteli se nekateri člani SKS govoriti in so prosili za besedo, je novi predsednik kratkoma zaključil občni zbor.

Italijanski socialist o razmerah v Rusiji.

Italijanski socialist poslanec Bombacci, ki se je udeležil konferenice z ruskimi komunisti v Kodanju, pripoveduje o razmerah v sovjetski Rusiji sledeče: Komunistična organizacija industrije, poljedelstva, trgovine, izobraževanja, družine in politike napreduje vedno bolj. Nestrane politično - reakcionarne sile so se popolnoma izgubile. Celo kmetje, ki so bili v začetku veliki nasprotniki nove gospodarske uprave, so v zadnjem času sklenili, da odstopijo dve tretjini svojih videlkov sovjetskemu aprovizacijam. Sovjetska republika ima za obrambo pred zunanjimi sovražniki na razpolago vojsko, ki se lahko primerja nemški vojski v začetku svetovne vojne. Zadnje težkoče bodo premagane s sklepom miru z zapadnimi narodi.

katerih meščanske vlade ga bodo morale sprejeti v kljub njihovi sovrážni politiki, v kateri danes še vztrajajo.

Konferenci je prisostvoval tudi Nogin, ljudski komisar za tekstilno industrijo, ki je pravil o tovarniških sovjatih tako-le: Tovarniški sovjeti se niso razpustili, ker so potrebni za naše komunistično gospodarstvo. Po zadnjem kongresu gospodarskih svetov tovarne niso več avtonomne, ampak jih upravlja in vodi poseben sovjet, sestavljen iz zastopnikov sovjeta za narodno gospodarstvo, strokovnih organizacij in tovarniškega odbora. Ta sovjet nadzira delo, ne pa produkcije.

Sovjetska vlada je razglasila socializacijo zemlje. Kmetje obdelujejo svoja polja in oddajajo obe tret-

Fran Govekar:

Soltanje.

(Dalle.)

In pripovedoval je Rechterju, kako grdo in krivkino so storili z njim avstrijski ulanci v gostilni »Pri treh gavtrožcah«. Seveda ni Dané niti z besedico omenil, zakaj je bil tepen. Ime Nežike Verderberice ni prišlo od tistih dob nikdar več čez njegove ustnice. Pripovedoval je o različnih nasilstvih vojakov, tatvinah razkropljenih maroderjev in bojazljivcev, — o sirovostih raznih častnikov in podčastnikov ter o nedostojnostih po ljubljanskih ulicah, gostilnah, kavarnah in hišah. In besen in fanatičen je ponavljal:

»Vsi so enaki! Vsi, vsi! Vsa armada je drhal strahopetcev, tepcev in tolovajev, ki beži pred sovražnikom in je predrzna in nesramna le proti neborožnim državljanom! Naj pridejo Turki ali Francozi, vseeno, zmerom se nam bo godilo bolje nego danes v tej državi!«

»A nadvojvoda Karel? Knez Rensz, general Controel? Ta general Mercantia in drugi so junaki in vrli možje, — o teh človek vendar ne more dvomiti...?« je ugovarjal Rechter. »Počakajmo, potrpite!«

»Ena lastovka ne donese pomladi in tudi Karel ni tisti genij, kakor so govorili o njem!«

53

se je odrezal brivec. »Dejanja govore, ne pa besede! Tale Mercantia je storil le svojo dolžnost, kakor bi jo bil vsak najslabši kmet, če bi bil zalotil svoja hlapca pri enaki grobnosti. Slab kavalir. Za vašo gospo se še zmenil ni... Ali vas je mar prosil odpustanja, gospa?« je vprašal Rechterico, ki je vstopila pravkar zopet v sobo.

»Da, doslej je stal pri meni in nazadnje mi je poljubil celo roko!« je odgovorila Rechterica in se smejala z vsem obrazom. »Galan-ten mož je ta stari general in celó v sami srcaji mi je bil ljubši nego ti njegovi mladi, a sirovi oficirji!«

Solze so se ji že posušile in okrogli, rdeči obrazek ji je zopet žarel od zdravja in dobre volje. Na telesu je še čutila vtiske častniških prstov, a v njej se je dodelala le beseda: »Oj te male tačice! Oj ta sladki gobček! Dušica, srček, angelček zlatnik, kako si krasen — kako si razkošen!«

In še ko je ležala ta mala, polnokrvna de-berlunka na široki, kakor ledja prostorni zakonski postelji pod razpetim nebom iz belega mase-tna ter je poslušala hrikanje in smučanje utrujenega sopruha, se je odpavala po nogah in bokih, kjer je čutila bolečine:

»Joj, joj! Vsa polna višnjavih lis bom! Oh, ta divjaka, kako sta se igrala z mano! Kar raztrgati sta me hoteli! Ampak včasem sem jima pa le bila... in hvala Bogu, da sem žive!«

sveže perilo na sebi in najlepše svile ne nogavice! Razvajena gospoda sta, a — sram me ni treba biti.«

Se ko je zadrževala, je čula Katika strastne besede in vroč dih okoli lic: »Dušica, srček, kako si krasen, kako razkošen!« — In smehljajočega obrazka je zaspala trdno in mirno.

»V srcu dednih držav si poiščemo mir!« je proglasil francoski višji poveljnik Napoleon Buonaparte dne 9. marca 1797. l. v svojem glavnem taborišču Bassani na reki Brenti in že naslednje dni je začela njegova armada prodirati resnično naravnost proti Dunaju.

Tri ceste so vodile iz Lombardije v smeri Buonapartovega cilja: čez Tirolsko, čez Gorjsko in čez Kranjsko. Buonaparte je uporabil obema vse tri.

General Joubert je bil v par dneh nad Tridentom, prekoračil je reko Avisio in izsko, zgrabil Avstrijce pod poveljstvom generala Kerpene in generala Loudona, jih porazil, razkropil in vrzel čez Brennerjev prelaz. Nato je krenil skozi Pustirsko dolino in ob Dravi na Koroško.

General Massena je šel čez reko Pjavo, pobil čete avstrijskega generala Lusignana in nje celo ujel. Nato je prekoračil reko Taglia-

mento, vzel Osopo in Pontebio ter vrzel divzijo generala Ocskaya nazaj proti Trbižu.

General Serrurier je marširal čez Palmo novou proti Gradški, ki jo je oblegal že general Bernadotte in ki se mu je v nedeljo, dne 19. marca vdala s 3000 možmi in 20 topovi. Bernadotte je krenil nato na desno na Kranjsko, Dugua je s 1000 konjeniki v četrtek, dne 23. marca vzel Trst, Serrurier pa je v glavno armado, pri kateri je bil tudi Buonaparte, prodiral ob Soči naravnost proti severu preko Gorice, Kobarida, do Chiuse Forte in potem dalje na Koroško.

Nadvojvoda Karel je čakal Francoze na planjavi ob reki Tagliamentu. Dne 16. marca so stali Avstrijci v bojni črti z upejenimi topovi na levem, Francozi pa na desnem rečnem bregu. Okoli 9. dopoldne je bilo, ko se je vnel boj. Z obeh strani so bruhal topovi. Francoski konjeniki so zaman potkušali preprosti reko. Prehod je bil vprico Avstrijcem nemogoč.

Kar so Francozi prenehali štiriti, si zgradili šatore in si pri neštevilnih ognih začeli kuhati menažo. Nadvojvoda Karel je mislil, da hočejo Francozi, ki so zadržali vso noč, počivati, zato se je umaknil v svojo šatornico. Dve uri nato, ko je zavladal mir na obeh obrežjih, pa so Francozi, na čelu jim Muratova div-lerija, nenadoma planili v reko, jo preplavali, preždeli in prebrdli.

ini pridelkov sovjetskimi provizijami. Vsak kmet se je zavezal, da ne odda ali proda svoje zemlje drugemu. Veliki kompleks so postali takozvani »sovjetska lastnina«. Ker so na razpolago tehnične moči, tam je bil najboljši uspeh. Pomembnejše poljedelske stroje je običajno, zato so sovjetski razdelili del »sovjetske lastnine« med kmete. Nekatere tovarne imajo tudi svoja polja, ki jih obdelujejo delavci. Poljedelska konsumna društva so ostala in so se celo pomnožila. Kmetje niso več nasprotniki komunistične gospodarske uprave, ker so spoznali, da jim gre sovjetska vlada na roke, in ustanavljajo celo svoje strokovne organizacije.

Prehranjevalne razmere so se precej izboljšale. Vse boljše provizije se je vrnilo v tovarne nad en milijon dvestotisoč delavcev. Tekstilna industrija napreduje. V več tovarnah je produkcija večja nego je bila pred vojno. Upeljava najmodernejših sistemov je veliko pripomogla do povečanja produkcije. Pravi vzrok izboljšanja je zadostna provizija, ki je za delavce večje vrednosti nego etični in politični motivi.

Telefonska in brzojavna poročila.

JUGOSLOV. SPOMENICA WILSONU.

LDU. Beograd, 19. maja. Iz Washingtona prihaja vest, da je deputacija 11 jugoslovenskih organizacij izročila predsedniku Wilsonu izrčen memorandum o jadranskem vprašanju, ki mu je bil predložen v imenu 800.000 Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so stalno naseljeni v severoameriških Zedinjenih državah. V spomenici so navedeni dokazi o pravi državi SHS na sporne kraje, bodisi glede politične, kulturne in gospodarske strani. Spomenica poudarja, da slone italijanske pretenzije na strateški razlogi, vsled katerih hočejo Italijani podjarmiti za vsako ceno 400.000 ljudi celokupnega števila 1½ milijona Slovencev, ki so bili kot taki vedno ločeni od ostalih jugoslovenskih plemen, pa so kljub temu ohranili svoj jezik in literaturo in so tudi danes najprepričanejši in navdušenejši Jugoslovani. Italijani se hočejo polastiti rudnikov, premogovnikov in gozdov bogatih krajev, polastiti se kontrole nad komunikacijskimi sredstvi, ki imajo svoj izhod na morje, da bi s to kontrolo zmanjšali Jugoslovenom vrednost njihovih komunikacij. Deputacija je radi bolehnosti predsednika Wilsona sprejel sekcijski komornik. Deputacija je predložila prepis spomenice tudi državnemu departementu, kjer jo je sprejel državni tajnik mister Frank Polk in njegov namestnik m. Lang. Na obeh mestih je deputacija dobila vtis, da bodo merodajni činitelji Zedinjenih držav vztrajali do konca na svojem stališču.

PEREČA VPRAŠANJA.

LDU. Beograd, 20. maja. »Pravda« piše glede političnih vprašanj: Pred vlado stoje štiri vprašanja, ki so zelo kritična in resna za naš narod in državne interese. Prvo vprašanje so volitve. Samo volitve v konstituantno morajo rešiti sedanje kaotično stanje. Drugo vprašanje je varnost v deželi. Da bi se ta zagotovila, se bavi sedaj novo ministrstvo samo s tem vprašanjem. Tretje vprašanje je agrarna reforma. V Bosni se vrše ljudska zborovanja proti izmenjavi členov 6. in 7. agrarne reforme in zahteva ljudstvo, da se sedanje izpremembe ukinejo. V Bosni more priti do manifestacij. V strahu pred to situacijo je dosedanj deželni predsednik dr. Srskič končno odstopil. Četrto vprašanje je zadeva novinarske agencije. Sedaj se to vprašanje rešava in gre rešitev najsibšim potom. Agencijo nameravajo odstopiti tujcem. Ti tujci so naši priljubljeni in ravno njim hočemo pokazati njihove pogoške. Nova agencija je v narodno političnem pogledu za nas kakor za druge isto, kar je v glavnem generalni štab. Nova agencija naj bi bila obveščevalni urad za Evropo o naši državi in naših narodnih vprašanjih. Njena dolžnost je, da varuje državne in narodne interese. Za sedaj na pr. bi bila njena dolžnost, da pobliži v Evropi vzbujene zablode o razsulu in nestvarnosti naše države, kar je proizvod neprilateljske propagande. Temu pogodu pa more odgovorjati samo naša država. Nova agencija more biti sprito tega samo v rokah znanih ljudi. Za nas je to vprašanje ravno tako važno, ako ne bolj, kakor so prva tri. Zato opozarjamo vlado, naj odpre oči pri rešitvi tega vprašanja. Našim prejšnjim zavetnikom pa sporočamo, da slone njihovih mnenj o tem našem življenjskem vprašanju na nepravilni podatkih, ker mora kot tako ostati v naših rokah.

DR. VESNIČ IN NOVINSTVO.

LDU. Beograd, 20. maja. »Epo-

Ker je Rusija bogata na surovih, bo mogla sovjetska republika v ugodnih razmerah dovoliti obožen izvoz nekaterih surovin. Kar se tiče žita in drugih poljedelskih pridelkov, nikakor ni res, da bi jih primanjkovalo. Kakor hitro se bodo kmetje prepričali, da dobijo v zameno za svoje pridelke manufakture in poljedelske stroje, bodo radi dali svoje zaloge, ki so jim ostale iz prejšnjih let za lastno uporabo in za direktno prodajo. Če se bo zamena vršila v redu, se bo lahko izvažalo žito v veliki meri.

Sovjetska republika želi skleniti mir z vsemi narodi. To svojo željo ne dokazuje samo z idealnimi in teoretičnimi trditvami, ampak tudi z močno vojaško organizacijo, da se brani pred zunanjimi sovražniki, kakor tudi z obdobjem vredno rekonstrukcijo notranjih razmer. Pri zadnjih sovjetskih volitvah, katerih so se udeležili vsi: boljševiki, menjševiki, socialni demokrati in izven strank stoječe skupine, je republika slajno zmagala. Ni izključeno, da bo Rusija v par mesecih zmagala tudi na zunaj.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vesnič je sprejel zastopnike vseh beograjskih listov in podal izjavo, ki je že znana in objavljena. Ta prvi korak dr. Vesniča, ki ga navajamo, se mora pozdraviti. Tako so sploh delali vsi državniki, ki smatrajo, da morajo edino v sodelovanju zastopnikov tiska uspešno delati. Tako je delal g. Clemenceau in istotako dela Millerand. Ako bodo ti sestanki zastopnikov domačega tiska z g. dr. Vesničem čim pogostejši in deklaracije čim iskrenejše, se bo uspeh takoj poznal. Navodila se morejo dobivati edino pri predsedniku vlade, ki sprejema vse vesti in direktive, zlasti glede zunanje politike.

ZA IMUNITETO NOVINARJEV.

LDU. Beograd, 20. maja. »Beogradski Dnevnik« se zavzema za to, da bi se naj časnikiarjem za njihovo politično kritiko zagotovilo enako varstvo zakona, kakor ga imajo poslanci, ki jih radi govorov v parlamentu ne morejo klicati pred sodišče. Brez varstva njihove kritike ni demokracije. Položaj časnikiarjev je podoben položaju poslancev, ker pišejo kot politični kritiki. Res je, da morejo napraviti pogoške, kakor jih tudi delajo poslanci, toda to bi bila manjša škoda kakor pa v primeru, da bi se predstavniki javne besede preganjali, kakor se to godi v reakcijskih državah.

NAŠA POGAJANJA Z AVSTRIJO.

LDU. Beograd, 20. maja. Kakor znano, je prejšnja vlada odpovedala kompenzacijsko pogodbo z Avstrijo. Ker se je na ugovorilo, da se mora vendar vršiti gotova nabava iz Avstrije, je sklenjeno, da se prično nova pogajanja z avstrijsko vlado. Pogajanja se bodo pa vršila samo o izredno omejenih, najnujnejših nabavah za nas, predvsem lokomotiv, olja in papirja. V svrhu sporazuma v tem zmislu, se bodo začela početkom prihodnjega meseca pogajanja v Beogradu, ki se jih bosta udeležila tudi dva avstrijska ministra.

ČEŠKE ČESTITKE DR. VESNIČU.

LDU. Beograd, 19. maja. (Uradno.) Poslanik češkoslovaške republike Kalina je posetil ministrskega predsednika dr. Vesniča ter mu sporočil čestitke predsedniku češkoslovaške republike Masaryka in češkoslovaškega ministra za zunanje stvari dr. Beneša na uspehu pri sestavi nove vlade. Povabil ga je pri tej priliki v njunem imenu na sokolsko proslavo v Prago.

ITALIJANSKA SUVERENOST NAD ALBANIJO.

LDU. Beograd, 19. maja. List »Populi«, ki izhaja v Skadru v albanskem jeziku, je prinesel 29. aprila t. l. besedilo pogodbe med italijansko vlado in albansko upravo dežele. Po tej pogodbi je zagotovljen protektorat Italije nad Albanijo. Suverenost Italije predstavlja italijanski višji komisar, ki je podrejen italijanskemu ministru za zunanje stvari v Rimu. Vojska, orožništvo in sodstvo so popolnoma v rokah italijanskih podanikov. Kar se tiče Valone, je že sama po sebi pod suverenostjo Italije.

ARNAVTI PROTI ITALIJANOM.

LDU. Beograd, 19. maja. Poročajo iz Skadra, da so arnavtske čete s svojim energičnim nastopom prisilile Italijane, da so evakuirali vse ozemlje Miriditov. Italijani so morali v naglici oditi iz Koisa ter so potovali do Oroše celih 8 dni. Med potje so jih zopet napadli Arnavti in ustavili na pohodu. Iz Oroše so Italijani odšli proti Plinistu. Italijani so bili napadeni tudi pri mestu Tremisu, kjer so bili prisiljeni, rabiti topništvo. Medtem ko je bil hotel od Marone, je danes

arnavtski oddelki napadli Italijane pri Plinistu in jih prisilili, da so se predali. Ko se Arnavti odvzeli Italijanom pri Plinistu in Marone, so mnogi hoteli ter zalogo oprema, so jih izpustili.

LDU. Beograd, 19. maja. Iz Podgorice javljajo, da imajo uporniki proti albanski vladi preko tisoč ljudi v Kroji in Prezi. Priganjanje italijanske vojske so opustili, vendar pa so albanske čete zasledovale Italijane do Sijaka. Pri Pizri so Italijane napadle močne čete ter pobile večje število italijanskih vojakov. Ko so dobili Italijani ojačenja, so se vrnili ter zasedli Boro. Pri tem so pobili več Albancev ter prijeli več talcev.

IZBOLJŠANJE PLAČ SODNIM URAĐNIKOM.

Pravosodni minister je odredil, da se vsem sodnim uradnikom izboljšajo plače za deset dinarjev na dan.

MINISTRSKI SVET.

LDU. Beograd, 19. maja. Ker so novi ministri predsočnim prisegli, so večeraj prevzeli svoje dolžnosti. Prva seja novega ministrskega sveta je odredjena za jutri dopoldne.

DR. SETON WATSON.

LDU. Beograd, 19. maja. Dr. Seton Watson bo imenovan častnim članom kr. srbske akademije znanosti.

PRORAČUN MESTA TRSTA.

LDU. Trst, 20. maja. Kakor poročajo listi, izkazuje proračun za obdobje Trst za l. 1920 61.549.221 lir dohodkov in 87.872.600 lir izdatkov, torej primanjkljaj 26.323.379 lir. Za pokritje ogromnih izdatkov je v proračun med dr. postavljeno znatno zvišanje mestnih naklad. Zvišajo se vse naklade nad davke na stanovanja vojne dobičke, prirastki na vrednosti, tantieme, trgovino in obrt na predmete razkošja, pse, klavirje itd.

LDU. Trst, 20. maja. »Il Lavoratore della Sera« poroča iz Turina: Denarna konferenca latinske zveze je sklenila, da bodo zvezni narodi (Francija, Belgija, Italija, Švica in Grčija) kovale drobšč iz bronu in aluminija po 50 centisimov ter po eno in dve liri. Nov drobšč bo izgedal kot zlato, bo pa veliko lažji. Dali ga bodo v promet tekom treh mesecev.

ITALIJANSKA KRIZA.

LDU. Rim, 20. maja. (DKU. — Brezlično.) Nitti nadaljuje pogajanja, da se reši ministrska kriza. Večraj dopoldne se je dolgo posvetoval s kraljem.

POŽAR NA BRIONSKIH OTOKIH.

LDU. Rim, 20. maja. (Brezlično.) »Messaggero« javlja iz Pulje, da so snoči zgorele vse letalne lope postate velikih pomorskih letal na Brionskih otokih. Uničena so vsa pomorska letala. Škoda je veliksana. Vzrok je neznan.

BRUSILOV — DIKTATOR.

LDU. Washington, 20. maja. (D. Kor. urad. — Brezlično.) Dopolnilna poročila iz vzhodne Azije potrjujejo, da je general Brusilov po želji sovjetske vlade res prevzel vojaško diktaturo v vseh zadevah, ki se tičejo vojne.

BOLŠEVIŠKI VPAD V PERZIJU.

LDU. Teheran, 19. maja. (DKU. — Reuter.) Močne bolševiške čete so se izkrcale v bližini kraja Enselli na južnem obrežju Kaspijskega morja. Snoči so bili Angleži prisiljeni izprazniti Enselli. Vojake je krila bolševiška artiljerija.

PONAREJEVALCI BANKOVCEV.

LDU. Dunaj, 20. maja. (DKU.) »Korrespondenz Wilhelm« javlja: Danes so aretirali tretjo skupino ponarejevalcev žigov za bankovce. Ponarejevalci so imeli v rokah madžarske, avstrijske in jugoslovenske žige. Ugotovili so, da so ponarejevalci imeli 60.000 bankovcev po 1000 K, ki so bili žigosani s ponarejenim žigom. Duševni vodje so bili brat Josip in Viljem Eckstein ter trgovski nastavljenec Leopold Wolfmann. Skupno so aretirali 14 oseb. Ukrenili so vse potrebno, da se bosta dva ponarejevalca, ki sta v Budimpešti, aretirala.

S STOLI NAD MINISTRA.

LDU. Berlin, 19. maja. (DKU.) »Achtuhr - Abendblatt« javlja iz Bazla, da je po poročilih iz Londona snit poslali vrhovnemu svetu pisano, v katerem pravi, da hoče odstopiti in prepustiti vladne poše alirani mladih, ker ne more odobravati mirovne pogodbe in ker je ne more podpisati s svojim imenom. Vrhovni svet doslej na to še ni odgo-

SULTAN HOČE ODSTOPITI.

LDU. Berlin, 19. maja. (DKU.) »Achtuhr - Abendblatt« javlja iz Bazla, da je po poročilih iz Londona snit poslali vrhovnemu svetu pisano, v katerem pravi, da hoče odstopiti in prepustiti vladne poše alirani mladih, ker ne more odobravati mirovne pogodbe in ker je ne more podpisati s svojim imenom. Vrhovni svet doslej na to še ni odgo-

Politične vesti.

== Vprašanje naše Narodnega predstavništva. Beograd, 20. maja. Za večerajnjo sejo Narodnega predstavništva je vladalo med beograjskim občinstvom veliko zanimanje. V hlačarjih se je živahno razpravljalo med poslanci o sestavi nove vlade, o odnosih v parlamentu ter o stanju naše zunanje in notranje politike. Posebno veliko zanimanje vzbujala med beograjskim občinstvom vprašanje spremembe italijanske vlade in rešitev jadranskega vprašanja, ker se o vseh dogodkih, ki se dogajajo v Italiji, v Beogradu jako malo ve. Na večerajnji seji Narodnega predstavništva se je razpravljalo o zakonskih predlogih o likvidaciji moratorija, ratifikaciji mirovnih pogodb in verifikaciji posamnih mandatov. Razpravljalo se je nadalje o zahtevi sodišča po izročitvi poslanka Joksimovića, pristaja radikalne stranke, ki ga zahteva sodišče radi neke poverebe; naznanil se je nadalje odstop socialističnega poslanca Henča. — Seja se je zaključila ob 19. in se vrši prihodnja seja Narodnega predstavništva dne 25. maja.

== Vprašanje pokrajinskih vlad. Na seji ministrskega sveta dne 20. t. m. se bo rešilo vprašanje pokrajinskih vlad.

== Občinski volilni zakon za Slovenijo. Odboren je občinski volilni zakon za Slovenijo. Vse nad 21 let stare ženske imajo volilno pravico.

== Začasno narodno predstavništvo zopet deluje. Podpredsednik dr. Ribar je dne 19. t. m. dopoldne ob 18. otvoril 90. redno sejo začasnega narodnega predstavništva. Tajnik Vojinović je prečital seje zapisnike od 83. 89. seje, potem pa 1.) ukaz o imenovanju nove vlade, 2.) prošnje in pritožbe, 3.) zakonski načrt o likvidaciji moratorija in moratorijskega stanja, 4.) prošnje nekaterih poslancev in njihove interpelacije ter dopise raznih uradov. Podpredsednik je prosil člane urada za volilni zakon, da se sestanejo čim prej. Seja je zaključil ob 18'30 in odredil prihodnjo za 26. maja t. l. ob 16. z določenim dnevnim redom.

== Volilni red za Slovenijo in dr. Kukuljević. Beograd, 20. maja. Predsedstvo Demokratskega kluba je naložilo ministru dr. Vekoslav Kukuljeviću, da intervenira pri notranjem ministrstvu glede volilnega reda za Slovenijo, ki ga je v zadnjem hipu spravila bivša vlada na varno. Nadalje je konferiral dr. Kukuljević z bivšim ministrom za socialno politiko Koračem, da se informira o tekočih poslih in poslovanju v tem ministrstvu.

== Intervencija ministra za socialno politiko dr. Kukuljevića. Beograd, 20. maja. Minister za socialno politiko dr. Vekoslav Kukuljević je interveniral danes pri ministru za notranje zadeve radi onih železničarjev iz Volvodine, ki so bili iz službe odpusteni, da se jim dovoli čim prejšnji odhod. Nadalje je interveniral dr. Kukuljević radi zabranitve zborovalne svobode v Sloveniji, kjer hoče klerikalna stranka to prepoved brez vsakega poudarka še nadalje vzdržati.

== Dalmatinski poslanci pri ministrskem predsedstvu. Beograd, 20. maja. Večraj je sprejel ministrski predsednik Vesnič odposlansko dalmatinskih poslancev, ministra na razpoložbo Blankinja, dr. Orisogona, dr. Angelinovića in dr. Vukotića, ki so intervenirali radi vprašanja prehrane Dalmacije in ureditve uradniških plač v okupiranih kraljih Dalmacije. Dr. Vesnič je izjavil, da se bo s temi vprašanji bavil prihodnji ministrski svet.

== Železničarsko vprašanje. Beograd, 20. maja. Komisija, ki ima nalogo preštudirati železničarsko vprašanje, si je po daljšem razmišljanju osvojila deloma zahteve železničarjev. Dosele je rešila prvi del zahtev in siicer zahtevo po šurnem delavniku, plačilu prekournega dela, 150% doklade za kvalifikirane in nekvalifikirane delavce brez razlike, ki pa nimajo pravice do penzije. V vprašanju ureditve uradniških plač in splošnih zahtev uradništva se doslej še ni ničesar ukrepalo.

== Načrt ustave. Beograd, 20. maja. Komite profesorjev, ki je imel nalogo sestaviti načrt nove ustave za našo kraljevino, je ta načrt izdelal in bi se po tem načrtu delil parlament v dve komori, spornjo in doljno, v ostalem pa se načrt po večini strinja s Protivnim načrtom.

== Seja radikalnih ministrov. Beograd, 20. maja. Večraj se je vršila v prostorih parlamentarne zajednice seja radikalnih ministrov, kateri so prisostvovali vsi radikalni ministri in poleg njih tudi minister Trifković.

== Interpelacija Antona Kristana o žgodskih v Ljubljani. Beograd, 20. maja. Večraj je vložil minister na razpoložbo Anton Kristan v seji narodnega predstavništva interpelacijo na ministra za notranje zadeve radi dogodkov v Ljubljani.

== Demokratska zajednica in njen vstop v vlado. Zagreb, 20. maja. »Ritje SHS« prinaša iz Beograda iz dobro informiranega vira naslednje podrobnosti o pogojih vstopa Demokratske zajednice v novo vlado. Nujni posli, katere mora rešiti Narodno predstavništvo v prvi vrsti v složenem sporazumu med strankami, so: likvidacija volilnega reda, budžetne dvanajstnice, ratifikacija mirovnih pogodb in zakon o ureditvi dela. Vse to bi bili nujni posli, ki bi se morali rešiti v parlamentu. Med časom, ko bi se v parlamentu razpravljalo o teh zakonskih načrtih, naj bi se v vladi izdelal na podlagi sporazuma načrt za novo ustavo. Za slučaj, da bi pri tem delu ne prišlo do sporazuma med strankami, bi vsaka stranka zase izdelala tak načrt, ki bi se potem predložil konstituantu v odobrenje. Izvesti se morajo zakoni o invalidih, odobriti kredit za nabavo poljedelskih strojev, kar je že sklenila Demokratska zajednica.

prvi polovici februarja t. l. Vlada mora čim prej vrstiti občinstvo onih 20 odočnikov, ki se jih je odtegnilo za časa kolokvija. Uveljavljanje zakona o bezgubih in spremembah agrarne reforme je bila Demokratska zajednica nasprotna, stoje na stališču, da se že obstoječe odredbe ne smajo kratkoročno menjati potom novih odredb, marveč da ima o teh vprašanjih odločati šele parlament, ki ga bo izvolil narod. V vprašanju pokrajinskih vlad se je principijelno sklenilo, da se pokrajinske vlade spremene po istem ključu, kakor so se zgodile spremembe v centralni vladi, vendar je bil ta sklep samo principijelnega značaja in so zato vse vesti, ki poročajo o kakih definitivnih sklepih glede sprememb pokrajinskih vlad preuranjene. Dosegel se je načelni sporazum v vprašanju spremembe na uradniških mestih, da naj se uradništvo napravi neodvisno od strankarske politike in da naj se skrbi za popolno svobodo pri volitvah.

== Minister Protić na potovanju. Minister za konstituantno g. Protić odputuje v četrtak v Ljubljano, Zagreb in eventualno v Sarajevo, kjer bo s komisijami za izvedbo ustave proučeval tamošnje odnose.

== Parlamentarna zajednica hoče zavzeti sestavo konstituenta. Zagreb, 20. maja. »Domovina« poroča iz Beograda, da zasleduje po zanesljivih informacijah parlamentarna zajednica namen, da se sestava konstituenta, oziroma volitve v konstituantno odlože za čim daljši čas, da s tem pridobi na času. Dvomljivo je, da bi dr. Vesnič, ki je pri sestavi nove vlade razvil delovni program novega kabineta, se spuščal v to staro politiko parlamentarne zajednice ter pristopil njene eksperimente s potrebnostjo naroda. Vsek tak položaj bi brezdvomno imel za posledico oster konflikt med parlamentarno in demokratsko zajednico in bi bil vsak potkus zavlačevanja volitev katastrofalen za našo državo.

== Interpelacija poslanca Svetozarja Grigorjevića. Beograd, 20. maja. Poslanec Svetozar Grigorjević (Demokrat) je naslovil v večerajnji seji parlamenta na ministra za trgovino in industrijo interpelacijo radi ustanovitve zadruge za izvoz in zabrane izvoza poljedelskih pridelkov, vsled česar so padle cene živilskim potrebščinam pri proizvajalcih na polovico in je s tem zlasti oškodovan kmet, ki mora svoje izdelke prodajati za polovično ceno, medtem ko mora kupovati svoje potrebščine po visokih polnih cenah. Ki se od dne do dne še dvigajo. Obenem so vsled tega padanja cen prizadeji tudi trgovci z malim kapitalom, ki so si nabavili kako zalogo po visoki ceni in morajo sedaj vsled padca cen prodajati svoje blago za polovično ceno. Vsled tega je nastala velika nezadovoljnost tako pri kmetih, kakor tudi pri malih trgovcih in poslanec vprašuje ministra za trgovino in industrijo, kaj namerava storiti, da se ta nevolja odstrani.

Iz naše kraljevine.

== Scotus Vistor se ni došel v Zagreb. Zagreb, 20. maja. Znan angleški publicist Scotus Vistor (Seaton Watson), žigar prihod se je pričakoval za danes, vsled raznih zaprek se ni došel semkaj. Vse slavnostne prireditve, ki so se nameravale prirediti ob priliki njegovega prihoda, so se morale vsled tega odložiti.

== Samouprava o jadranskem vprašanju. LDU. Beograd, »Samouprava« piše pod naslovom »Jadransko vprašanje« nastopno: Nitičjeva ostavka je zavlekla rešitev jadranskega vprašanja. Pri nas je odstopil kabinet g. Protića svoje mesto širsi kombinaciji pod dr. Vesničem, toda v Rimu nimajo razloga, da bi mogli misliti, da bi se vsled te ministrske izpremembe ispremenilo naše stališče glede jadranskega vprašanja. Težkoče spora se vedno sučejo okoli vprašanja Reke in Albanije. Mi smo že tolikrat poudarjali, da mora naša kraljevina zavarovati svoje življenjske interese na gornjem in spodnjem Jadrnu, posebno pa na balkanski tleh samih. S tega stališča je kampanja, ki jo je uprisolil v zagrebškem tisku dr. Šmodlaka popolnoma nepotrebna; ker nam prinaša samo škodo. Nato se hit bavi s blankom v »New Europe« in s blankom dr. Rybara v »Observer« in pravi nadalje: da g. Seton Watson naravno ne bo kvitiral blanka dr. Rybara, ker se ne strinja s njegovimi računi, kakor je tudi ignoriral odgovor g. Lase Markovića na naslov dr. Šmodlaka in kakor je našelome prešel članek g. Vučetića v »Srpski Rečnik« glede vprašanja Skadra.

== Zdrstje poslopja za naš parlament. Dne 18. t. m. se je vršila v Beogradu očetna licitacija za dovršenje poslopja za Narodno predstavništvo. Zgradba je proračunjena na 4 milijone 379.950 dinarjev, t. l. okroglo 17 milijonov kron. Vrednost je značala 450.000 dinarjev. Dosele je iz suzno, kateri trditi so se oddala gradbeno dela.

Za Stritarja.

V življenje traja, a cvetje na grobi! Pač bolje bi bilo narobe; Sadite nam raje v življenje cvetje, A trnje hranite za grobi!

Kako resnične so te besede našega Gregorčiča! Skoro vsi naši veliki možje so imeli v življenju pot posuto s trnjem, ko so umrli, so jih pa slavili, prirejali slovesne pogrebe in obsipali s cvetjem.

Sedaj imamo tam v nemški Avstriji moža, ki ima neprecenljiv zaslug za slovensko slovstvo in ta mož trpi sedaj v svoji visoki starosti na grozničavi posledicah svetovne vojne. Zaslužen, velik je naš Stritar v naši slovstveni zgodovini in dvomim, da bi ga mrtvega pustili Slovenci, naj bi počival v tujini. Sestavljali bi se odbori, da se njegovo truplo prepelje v domovino, sestavljali odbori za nagrobni spomenik. Ali bi ne bilo bolje pripeljati tega našega mojstra živega v domovino, kjer bi ob ugodnejših gmočnih razmerah živjal lahko še celo vrsto let zaslužen pokoj na domači zemlji? Njegov rojstni kraj — Lašče — je bogat na živilih, kakaj bi bilo nemogoče preseliti ga sem, kjer bi se okrepčal po tolikih letih trpljenja? Promet naš s tujino je še preveč omejen, da bi mu mogli pošiljati redno izdatnih podpor s prehrano, zato apeliramo na kompetentne kroge, naj premislijo, ali bi se ne dal izvesti ta načrt. Snova sta itak preskrbljena, prišel naj bi le pesnik s svojo družico.

Potrosimo temu izmed naših službenih naših mož vsaj na večer njegovega življenja nekaj cvetic na pot! M. B.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 21. maja 1920.

— Višina novih taks, poštinski pristojb — in valutna reforma sta v tesni zvezi. Vse zvišanje se je napravilo v dinarjih. Zato zvišanje za Srbijo ne pomenja mnogo. Ako se je tam pristojbina za navadno pismo zvišala na 25 para in za dopisnico na 15 para, tedaj je to znosljivo in spričljivo dragini, ki vlada v Srbiji, ne igra velike vloge. Dinar ima v Srbiji skoro isto vrednost, kakor pri nas krona. Pravilno bi torej bilo, da se pri nas zvišalo pristojbine v istem razmerju. Mesto tega se je pa tudi tu vzela nesrečna relacija 1 : 4. Dočim v Srbiji po novi odredbi plačajo le dvakrat tako visoke pristojbine, moramo mi plačevati štirikrat tako visoke. In to je krivično. Vse gre v relaciji 1 : 4. To smo videli že pri telefonskih pristojbinah, ko se nam je diktirala štirikratna prejšnja pristojbina, določivši pristojbino v dinarjih. Vsa sedanja draginja je največ posledica nesrečne valutarne reforme, vse ima tendenco, da se dviga na štirikratno višino. Na ta način se krona skuša približati dinarju. Kdo torej dela dragino? Ako država sama za svoje stvari zahteva štirikratno ceno od prejšnje, kar je popolnoma neupravičeno v naših krajih, potem se ne smemo čuditi, ako trgovci in obrtniki in drugi prav radi slede temu izgledu. Potem pa je le naravna posledica, ako državni službenici pri nas zahtevajo tudi izenačeno svojih plač in mezd v dinarski veljavi. Sedaj započeti in zagovorništvo valutarne reforme na izglede vidijo to, kar smo jim pred izvršitvijo reforme dokazovali in tamani dopovedovali.

— Da ugotovimo. Radi dr. Brečija se zviša »Slovenec« na vse načine, da bi dokazal, da je njegovo imenovanje za načelnika imenovanega urada odgovarjajo dejanski potrebi in da niso strankarski oziroma pri tem igrali prav nobene vloge. Pri tem zatrjuje, da je državna invalidska uprava že iz početka iskala zdravnika, ki naj uredi predvsem oskrbo tuberkuloznih invalidov, ki jih je po številu največ, ki dejansko najbolj rabijo državne pomoči in ker je ta invalidnost za narodovo in državno blagostanje največje nevarnosti, »da pa ni naša seveda nobenega sposobnega zdravnika.« To je seveda zlagano. Invalidska uprava ni nikoli iskala nobenega takšnega zdravnika, ker ako bi ga bila iskala, bi ga prav lahko tudi našla. Poznamo n. pr. v Ljubljani zdravnika, ki se je pet let bavil izključno s tuberkulozo, ki je bil nad dve leti šef-zdravnik največje bolnišnice za tuberkulozo na Štajerskem, šef oddelka za konstatacijo tuberkuloznih oddelkov, ki je obiskoval najrazličnejše kurze in predavanja o socialni medicini, zlasti pa o tuberkulozi, ki je napravil državni izpit (fiskal) in ki je kasneje v državni službi imel referat za tuberkulozo. Ta zdravnik — strokovnjak je gotovo znan pri invalidski upravi. Ne bilo bi ga treba prav nič iskati, uprava bi ga imela takoj pri rokah, ako bi ga hotela. Zakaj ga ni nastavila? Odgovor na to vprašanje je lahek: ker je bilo to mesto a priori določeno za dr. Brečija, to se pravi od tistega časa, ko se je ponudil za to mesto, ga spravili na mesto ravnatelja naših dobrodelnih zavodov. Prav dobro se še spominjamo, kako je lani hotela klerikalna gospoda zasigurati mesto v bolnišnici dr. Brečiju. V spominu je nam, kako je bil neki gospod pozvan, naj vidi prošnjo za dopust, ki bi bil samo predhodnik za vpo-kojitev, samo da se njegovo stanovanje zagotovi takrat designiranemu ravnatelju dobrodelnih zavodov dr. Brečiju. Ali ni tako? Is tega sledi, da se je za vsako ceno hotelo preskrbeti temu gospodu v Ljubljani gorke gnezdece. Zato je naravnost smešno, ako se uide

»Slovenec« v potu svojega obraza trudi, da bi dokazal, kako da se bili pri imenovanju dr. Brečija za načelnika invalidskega oddelka merodajni samo stvarni momenti in šteto nič strankarski oziroma.

— Habitirani se je na praškem vaučlišču kot docent za dermatologijo in venerologijo naš rojak g. dr. Pavel Šavnik, iz znane narodne rodbine v Kranju. Habitiralsko predavanje, ki je vzbudilo v zdravniških in dijaških krogih veliko pozornost, je imel dne 8. t. m.

— Obledetja. Danes pred petimi leti, na predvečer vojne v Italijo, je bila politična oblast in ljubljanska policija zapirali v Ljubljani in na Kranjskem razne obstoje avstro - ogrske monarhi-je nevarne osebe ter jih spravljali na Grad. Zanimivo je, da je bil tisti dan tudi petek pred binkošti, kakor danes. Vsi aretiranci, ki so bili takrat prepričani, da nikdar več ne zazro rodni kraj, so se brez izjeme po dolgih letih trpljenja srečno vrnili v osvobodeno domovino. V Ljubljani so bili takrat aretirani: dr. Lah, Viktor Zalar, Vladimir Levstik in Rasto Pustoslavšek.

— Kje so koliki? Že delj časa občutno primanjkuje kolkov. V zadnjem času je dobili samo še kolke po 10 K, po 2 K pa so docela izginili, dasi se jih največ potrebuje. Vloge in akti se vsled tega ne morejo kolkovati, finančna uprava pa brez obzira na to kasneje stranke radi nekolkovanih vlog ter jih nočlonira. Takšno postopanje je nepošteno in države uprave nevravno, saj je finančna uprava sama kriva, ako stranke svojih vlog ne morejo kolkovati. Njena dolžnost je, da skrbi za potrebne zaloge kolkov vseh vrst, če tega ne stori, zanemarija svoje uradne dolžnosti. Dosilej smo o stvari molčali, ker smo menili, da je zmanjkalo kolkov samo slučajno, a ker so kolki izginili sedaj že tretjič, se ne moremo ubraniti domnevanju, da tiči v tem gotov namen.

— Carinska uprava v Sloveniji. Pišejo nam: Vsak reden promet ovirajoča in z vsemi mogočimi birokratskimi navlačenimi opremljena carinska uprava v naši državi tvori prav žalostno poglavje v vrsti naših uprav. Nad vse počasno, srednjeveško poslovanje otežkočajo z nebroj formalitetami razni ekspoziti centralne carinske uprave, ki je jih v visokih odstotkih nastavlja v naši Sloveniji, zapostavljajoč sistematično naše izborni in strokovno visoko naobraženo uradništvo, ki je povečini na uradni poziv dospelo iz svetovne luke Trst. Pritožbe proti carinskemu poslovanju pod vodstvom ekspozitov centralne uprave so tako mnogobrojne, poslovanje naravnost umetno otežkočeno, da je skrajni čas, da se neznosnim razmeram naredi konec. Kot čulemo, je odposlalo ravnateljstvo južne železnice posebno deputacijo k raznim merodajnim mestom v Beograd protestirati proti vsem mogočim težkočam, ki jih delajo ti ekspoziti. Pod sedanjimi razmerami je vsak količnik reden promet z inozemstvom sploh nemogoč. Tudi pritožbe naših carinarjev proti nepravici in neenakopravnosti ter sistematičnemu zapostavljanju in nasilnemu vpoklenju s strani centralne carinske uprave in njenih gojenec, so vedno glasnejše. Položaj je v vsakem oziru nevrzdržen. Remedura nujno potrebna, enakopravnost carinarjev je naravnost državni interes. V kolikor smo informirani, so o nad vse žalostnih carinskih razmerah več ali manj podrobno informirane naše politične stranke. Apelliramo na naše poslance, da energično in takoj posežejo vmes in brez pardona odstranijo z vodnih mest centralne carinske uprave ter pokrajinskih glavnih uradov gojence krivičnega sistema ter napravijo evropski red, ker škandalozni nastopi, ki se pojavljajo po naših carinarnah, škandiranje strank in očitno odstranjevanje domačega izbornega uradnega materiala so naravnost sramota. Remedura je nujna in ne trpi odloga!

— Jugoslovanski zadržani kongres bo zboroval 12. in 14. junija t. l. v Zagrebu. Na kongresu bo zastopano vse kmetijsko združništvo iz cele Jugoslavije. Na dnevnem redu so vprašanja največje važnosti za naše kmetijstvo in gospodarstvo v obče.

— Celjski komunisti izpušeni iz zapore. Vsi komunisti, ki so bili povodom železničarske stavke aretirani v Celju in okolici so izpušeni na svobodo razen voditeljev Leskovska in Martinčiča. Kazenska preiskava proti njim pa se nadaljuje.

— Vrnitev iz Sibirie. Delegat prvega jugoslovanskega polka podporočnik g. Bogdan Pogacnik se je vrnil iz Beograda in prinesel glede repatriacije naših sibirskih dobrovoljcev te-le podatke, ki jih je dobil pri načelniku znanjega ministrstva, g. Dimitrijeviću: Zunanje ministarstvo je prejelo 11. maja britansko noto z obvestilom, da odhaja s parnikom »Trasce-Montez« v domovino 1000 jugoslovanskih in 1000 rumunskih vojakov. Parnik »Trasce-Montez« je bil pripravljen za odhod iz Vladivostoka pričetkom maja. Iz note se da sklepati, da je transport našega sibirskega polka že na potu v domovino. Akcija vodi liga narodov.

— Medre galice je začela izdelovati državna čikarna v Celju. Vsak dan produkta četrt vagona. Upati je, da se produkcija v najkrajšem času dvigne na pol vagona. Baker dobiva čikarna iz Srbije. Galica stane 30 K.

— Cene v letovizini na Vrškem jezera. Kako ugodno so cene v letovizini ob Vrškem jezeru, naj občinstvo posame iz sledečih podatkov, ki nam jih dopošlje generalni komisariat za turistični promet: Ribnica: »Strandhotel«, celodnevna hrana 31 do 50 K; Ribnica: »Hotel Walchere«, celodnevna hrana 33 do 50 K; Ribnica: »gostina« »Pavlič«, celodnevna hrana 30 do 40 K; »Etablissement Majernik« (restnik povelnič Boh. Mudi), hrana se

dan in osebo 45 do 60 K. — Otočje: »Hotel Ebner«, hrana na dan in osebo 51 do 50 K; gostilna »pri Lepic« 50 do 40 K. Otočje do 8 let plačajo povsod polovico navedenih cen. Cene sobam so razmeroma nizke. Tako stanejo sobe v hotelu Walchere v Ribnici, v hotelu Majernik in v hotelu Pirker na Otočku 10 do 20 K, v hotelu Ebner na Otočku celo samo 6 do 8 K za osebo. Našemu občinstvu, ki ne more plačevati cene sobam po 50 do 70 K, kakor so letos na Bledu, priporočamo najtopleje poset Vrbskega jezera.

— Gremij trgovcev v Ljubljani naznanja svojim članom, da smejo biti trgovine na Binkošti in v ponedeljek odprte od 7. do 12. ure popoldne ter od 3. do 6. popoldne.

— Padanje cene žita in moka. V Zagrebu prodajajo in ponujajo belo moko po 7 kron kg. v Sremsu so znatno padle cene pitanih svinjari. Zato se pričakuje, da bodo v kratkem jele padati tudi cene svinjske masti in suhega mesa.

— Tržno poročilo. Današnji trg je bil razmeroma dobro obiskan. Na trgu so se pojavili piščanci, za katere se zahteva ogromne cene in je potrebna večkrat intervencija straže. Prišle so na trg tudi kumare. Mestni magistrat je dal preiskati mleko pri raznih mlekaricah in je bilo najdeno pri 8 populoma vodeno mleko. Oddane so bile državne pravdnosti. Cena jajcem je padla na 90 v do 1 K. Cena salati se vzdržuje vedno na isti višini, dasi je salate dovolj na trgu; upati pa je, da pade cena zelenjavi v kratkem.

Tatvine na deželi. Ciganska tolpa Brajčev je opienila posestnika Andreja Millerja v Gorici pri Krški vasi. Odnosla mu je razne obleke, perila, celo kruh, v skupni vrednosti 28.000 kron. — Na Verdu pri Vrhniki so z žage dr. Marolta odnesli neznani tatovi več gonilnih jermenov v vrednosti 20.000 kron. — Graščaku Josipu Zuru na Krupi pri Semiču so neznani tatovi pokradli 1000 kron denarja in za 7000 kron dragocenosti. — Lesnemu trgovcu Francu Dolencu iz Stare Loke so odnesli 5000 kron vreden gonilni jermen. — Iz skladišča Trboveljske premožekopne družbe v Trbovljah so odnesli 24 novih italijanskih rih vrednih 2280 K. — Tatvine po deželi se silno množe.

— Promenadni koncert Dravske divizijske godbe priredi klub kolesarjev in motociklistov v Ljubljani dne 23. t. m. od 8. do 4. popoldne na cilju pri drugem kilometru na Dunajski cesti ob prihodu kolesarjev iz skupinske vožnje na cilj.

Grozna smrt ali umor?

Strojvodja državne železnice Anton Jurkovič, stanujoč v Spodnji Šiški št. 77, je šel s svojim psom na izprehod proti Kosezvam. V bližini opazne kranjske stavbinske družbe v takozvanem Kosežkem gozdu je začel pes ob potoku Mostecu postajati nemiren. Izvohal je človeško truplo. Strojvodja Jurkovič je takoj stvar naznanil stražnici št. VIII. v Šiški, ki je takoj ob 18. uri 15 minut naznanila slučaj policiskemu ravnateljstvu. Komisija, obstoječa iz policijskega oficijala Krišcheta, policijskega praktikanta Rudolfa Mislaja in župana Zgornje Šiške Ivana Zakotnika je na licu mesta ugotovila, da je mrtvec civilist, oblečen v črne hlače, v kratke povrniki rjave barve in na glavi je imel siv klubok. Na nogah nizke čevlje. Truplo je ležalo v potoku na trebuhu. Mrtvec je imel obraz zaril globoko v blato. Leva noga je bila skrčena. Truplo je bilo obrnjeno v smeri potoka Mosteca ter gosto pokrito s smrekovimi vejicami. Truplo je že razpadlo, valed česar sklepajo, da je moralo ležati v vodi več tednov. Vzroka smrti niso mogli točno konstatirati, ker ni bilo videti kakih poškodb valed razpadlosti trupla. Dognali tudi niso še njega identitete. — Domnevajo, da je bil neznani človek žrtve umora in ropa, kar sklepajo iz okolnosti, da je bilo truplo skrbno s vejicami zakrilo. Sum pada na tam okoli se klateče ciganske tolpe, ki običajno kampirajo v bližnjih gozdih. — Truplo so prenesli v mrtvašnico pokopališče v Dravljah.

Kultura.

— Iz gledališke pisarne. V petek, 21. t. m. gostuje prvi baritonist zagrebškega narodnega gledališča g. Robert Primožič v naslovni vlogi Čajkovskega operi Jevgenij Onjegin.

— »Ritoretika«. V naslovni vlogi te opere je včeraj nastopil kot gost gospod Primožič, član zagrebške opere. Zanj ga uspešnoja najprej sonorni organ, ki je zlasti zvočen v srednji leži, ki pa tudi v višini ohranja sveže polnote, potem umetniška izrazitost v predavanju, ki se sklada s vsakokratno situacijo in napoved strastnosti, ki diha iz njegove igre. Ker je bil tudi iz izborna po maski, je gospod Primožič ves večer največji del pozornosti obračal nase ter po pravici prejemal veliko pohvala. Vrlo se je poleg njega uveljavljala gospodinja Richterjeva: gospod Drvota pa ni mogel ogreti niti v najpogostnejših točkah, ker jih je pa skoraj popolnoma brez umetniškega občutka.

Zaklava. Vsem, ki so se nas o prihodnji peknostitvici društvenega občestva spomnili s pričakovanih občestvami in občestvom cerkva ter na ali ali častu naša izrazila svoje simpatije našemu pevskemu zboru, se tom potom iskreno zahvaljujemo. Posledno zahvalo pa izrekamo našemu zavodnemu narodnemu zborstvu, za čelo mu g. Primožič Dr. Tavčarjevi, za prehrano in dragoceno darilo, zahvaljujoč, da hočemo

na zahtevnem potu vztrajati in delovati naprej za narod in prosveto. Odbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Skolstvo.

Skol na Brezovici uprizori na Binkošti ponedeljek, dne 23. maja narodno igro »Divji lovci« v gostilni pri Kopacu. Pridite vsi prijatelji Skola!

Skolstvo društvo v Borovljah priredi na Binkošti ponedeljek, dne 24. maja 1920 ob 2. popoldne na vrtu restavracije Majernik ob Vrškem jezeru javen nastop narodnega članstva. Po nastopu koncert tamburaškega oddelka skolskega društva in ples v veliki dvorani.

Turistika in sport.

— Slov. planinsko društvo naznanja, da so otvorjene že sledeče planinske postojanke: Jeseniška koča pod Golico, Valvasorjeva koča pod Stolom, hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru, koča v Kamniški Bistrici, koča na Kamniškem sedlu.

Aljažev dom 1000 m tik pod Triglavom (2664 m) bo o Binkošti že odprt. Dobro oskrbovano to postojanko SPD priporočamo ne le samo turistom, temveč tudi kot veelegudno letovišče in klimatično zdravilišče za daljše bivanje in to prav posebno za čas od Binkošti do 15. julija, dokler ne prične glavna sezona. — Okolica Aljaževega doma je že brez snega. Zanimivo je ravno ta čas — in seveda brez nevarnosti — opazovati iz daljave plazove, ki drse sedaj, ko se taja sneg navzdol iz triglavskega sosedov!

Prvenstvene nogometne tekme. Na Binkoštno nedeljo in ponedeljek, dne 23. in 24. maja se vrše na prostoru SK Ilirija sledeče prvenstvene tekme: V nedeljo ob 17. uri: Slovan - Celjski atletik; ob 19. uri: Ilirija - Rapid. — V ponedeljek ob 17. uri: Ilirija - Celjski atletik; ob 19. uri: Slovan - Rapid. — Blagajna se odpre ob 16. uri. — Vstopnina običajna. — Ob vsakem vremenu.

— Skupinska vožnja, ki jo priredi klub kolesarjev in motociklistov v Ljubljani v nedeljo 23. t. m., bo za ljubljano povsem nova vrsta kolesarskega sporta. Vožnja ima predvsem namen doseči pri kolesarjih vstrajnost s tem, da prevozijo daljšo progo brez postojanke, na drugi strani pa dvigniti čut solidarnosti s tem, da vozijo vedno štiri in štiri skupaj in skušajo po možnosti priti vsi na cilj. vsaj trije pa morajo, da se jih kvalificira. Z ozirom na to, da se od kolesarjev ne zahteva posebnih hitrosti, vabimo vse kolesarje, da si sestavijo skupino sami in prijavijo k vožnji z običajnimi (turnirni) kolesi ali pa, da se prijavijo tudi posamezniki. Prva in druga skupina iz oddelka težkih koles, ter prva in druga skupina iz oddelka lahkih koles se nagrade. Objave je nasloviti na klub (Gospodstva cesta 14) ali pa osebno pri reditelju g. Ogrinu, istotam.

Viniška afera pred sodiščem.

Sodba.

Po dve uri trajajočem posvetovanju je predsednik senata Fran Vedernjak ob 2. uri 5 m pop. razglasil sodbo:

1. Ivan Kobé je kriv hudodelstva javnega nasilstva po §-u 98 k. z. in pregreška zaradi hujkanja proti oblasti po §-u 103 srb. kaz. zak. ter se obsodi na 2 meseca težke ječe.

2. Peter Zugelj je kriv hudodelstva javnega nasilstva po §-u 98 kaz. zak. ter se obsodi na 3 tedne težke ječe.

3. Florjan Malešič je kriv pregreška žaljenja prestolonaslednika po § 91 srb. kaz. zak. ter se obsodi na eno leto strogega zapore.

4. Peter Balkovec, kolar in gostilničar v Vinice, je kriv pregreška žaljenja vladajočega kralja ter se obsodi na tri leta strogega zapore.

5. Oproščajo se: Jurij König, Matija Stanko, Peter Balkovec, posestnik v Žiljhi, France Vlahovič, Janez Benec, Jože Juršinič, Janko Cestnik in France Ostrovič.

Predsednik Vedernjak je sodbo obširno utemeljeval ter glede zadnjih dveh obsojencev poudarjal izmero najnižje kazni, katero predpisuje srbški kazenski zakon za te delikte, omenjajoč obenem: »Naša dolžnost je, da izkazu-jemo spoštovanje gospodarju, ki nas je odrešil«. Glede župnika Königa je končno omenil, da mu ne pristojna nikaka odškodnina za čas njegovega pre-lakovalnega zapore, češ da ima (König) tudi nekaj na vesti.

Obsojeni, kakor tudi oproščeni kmetje so vsebino sodbe spremljali mirno in brez razburjenja. Zagovornik obsojenih je pripravil alibano in vzklik. Ob pol 3. uri pop. je razprava bila končana.

Društvene vesti in prireditve.

Sob. vsehobščina oddelka Splošne organizacije vseh invalidov se vrši v soboto, dne 22. maja 1920 ob 5. popoldne v magistratni dvorani. Vse one dame in gospe, ki so bile naprošene in ki žele sodelovati, se prosijo, da se udeležijo zale.

Kamniški obraz za celopole vojaka. Pevci in pevke kamniškega političnega okraja brez razlike strank prirede dne 4. julija 1920 stialen koncert na korist celopolim vojakom. — Pri tem koncertu sodeluje skupno z vojaško godbo sad 300 oseb. Koncert se vrši na Glavnem trgu v Kamnici. Opozarjamo vse društva našega okraja, da se oziroja na to prireditev. — Pripravišajal odbor.

Najnovejša poročila.

SCIALOJA OSUPNJEV RADI — NAŠIH ZAHTEV?

Rim, 19. maja. »Popolo Romano« komentira govorice v parlamentarnih krogih glede pogajanj v Palanži in pravi: Scialoja je naletel na take jugoslovenske zahteve, da je ostal osupnjen in mu je bilo onemogočeno nadaljevati pogajanja. Ministrska kriza je prišla v ugodnem trenutku in ga rešila iz zadrege.

VLADNA KRIZA V ITALIJI.

Rim, 18. maja. Kakor vse kaže, bo Nittiju uspelo, da sestavi kabinet, v katerega bodo vstopili tudi klerikalci. Glavna točka vladnega programa bo čim najhitrejša rešitev ladrasnega nadaljevanja pogajanja. Mini-strska kriza je prišla v ugodnem trenutku in ga rešila iz zadrege.

FRANCOSKI SENAT ITALIJI.

Pariz, 19. maja. Ob prilike obletnice vstopa Italije v svetovno vojno je predložil senator Gustav Rivet senatu sledeči predlog: Spominjajoč se navdušenja, s katerim se je sprejel vstop Italije v vojno maja 1915, obnavlja senat velikemu italijanskemu narodu, Nj. Velicanstvu kralju in njegovi vladi htaležen spomin in verno simpatijo ter se klanja hrabrim italijanskim vojakom, padlim na italijanski in francoski zemlji za obrambo pravice in želi, da se vojno bratstvo podaljša v še tesnejše bratstvo v zmagovalnem miru. Senat je enoglasno sprejel Rivetov predlog, ki bo 24. t. m. odobren v javni seji.

SPOPADI Z ITALIJANSKIM VOJASTVOM.

Split, 19. maja. Na Korčuli je prišlo pred par dnevi do hudega spopada med prebivalstvom in italijanskim vojaštvom. Ubilih je bilo šest italijanskih vojakov in dva domačina. Ranjenih je bilo mnogo oseb.

TAKO GOVORI PESNIK IN JUNAK D' ANNUNZIO . . .

Reka, 20. maja. V gledališču »Fenice« je priredil D' Annunzio ne-kake zadostilne ceremonije italijanski zastavi, ki so jo hoteli D' Annunzijeve nasprotniki pri znanem krvavem spopadu v Kantridi vzeti arditom. Gledališče je bilo nabito polno D' Annunzijeve oboževalke, katerim je govoril »pesnik« o krvavem maju in poveličeval umore in zločinstva. Med drugim je rekel: »On, ki je skušal ubiti trikoloro in ponovno usmr-titi naših 500.000 mrtvih, je bil umorjen s tiste vrste nabrušenim bodalom, s katerim se kolje prašiče. Pu-stimo jokati srbške prašiče in napol-nimo naše torbe z bombami.«

ITAL. VLADA POPUŠČA NAPRAM D' ANNUNZIJU.

Rim, 20. maja. Vojno minist-rstvo je odobrilo predlog generala Cavidda, naj se vsi oni vojaki, ki so prišli na Reko pred 6. majem kot D' Annunzijevi prostovoljci, po vr-nitvi z Reke pokličejo k svojim kadrom brez vsakega kazenskega postopanja.

LISTI V PALERMU NE IZHAJAJO RADI MEZDNEGA GIBANJA.

Palermo, 19. maja. Tipografi zahtevajo znatno povišanje svojih sedanjih plač. Radi tega so lastniki listov ustavili izdajanje dnevnikov, in naznanili to prebivalstvu s posebno objavo.

ČEŠKE ŠOLE NA DUNAJU.

LDU Praga, 20. maja. (ČTU) Potom definitivne odločitve kompetentnih oblasti na Dunaju je določeni 15 šolskih poslopj za pouk češ-ških otrok. S poukom prično že v sredo po Binkošti. S tem je kultur-ni škandal na Dunaju končan.

BOLGARSKO ROM. ZBLIZANJE.

Bukarešta, 20. maja. Bolgar-ski dnevnik »Utro« poroča, da se bo vršil po otvoritvi romunske zbor-nice sestanek med bolgarskim min. predsednikom Stambuliskim in romunskim ministrskim predsednikom generalom Averescu v svrhu dolo-čitve prijateljskega razmerja med Bolgarijo in Romunijo. Med Bolgari-jo in Romunijo ni velikih nasprot-ov. Edino nesoglasje je glede onega ozemlja, ki ga je morala odstopi-ti Bolgarija v bucareškem miru l. 1913.

AVSTRIJA PLENI NAŠE BLAGO.

Dunaj, 20. maja. Državni urad za finance je dal konfiscirati več va-gonov bencina in petroleja ki so bili na potu iz Poljake v Slovenijo, kaja

sklicevaje se na to, da je bila razve-
javljena z jugoslovenske strani
kompenzacijska pogodba med Av-
strijo in Jugoslavijo. (Tranzitni pro-
met iz Poljske vendar nima z kom-
penzacijsko pogodbo ničesar opravi-
titi! Našeje se, da bo vlada z vso
energijo nastopila proti tej avstrijski
samolastnosti. Uredn.)

S TEŠINSKEGA OZEMLJA.
LDU Praga, 20. maja. (ČTU)
Čehoslovaška vlada je obvestila
svojega ministra za zunanje stvari
dr. Beneša, ki se mudi v Parizu, o
poljskem terorju v tešinskem ozem-
lju. Dr. Beneš bo pri vrhovnem sve-
tu protestiral ter zahteval, da se
ljudsko glasovanje čimprej izvrši.
Po njegovi želji se bodo baie entente
čete v plebiscitnem ozemlju oja-
čile, da se bo zajamčil miren potek
ljudskega glasovanja.

**POINCARÉ IZSTOPI IZ REPARA-
CIJSKE KOMISIJE.**

Pariz, 20. maja. Med ministrskim
predsednikom Millerandom in bivšim
predsednikom republike Poincaréjem, ki
zastopa Francijo v reparacijski komi-
siji, je prišlo na podlagi razgovorov
med francoskim in angleškim minist-

skim predsednikom v Folkestone. Na
ostrega nasprotstva, valed česar je za-
prosil Poincaré svoj odpuščaj iz komi-
sije. Millerand je sprejel demisijsko in pri-
pomnil, da so svezs med francoško in
angleško vlado vedno temnejše in da se
hočeta obe vladi strogo ravnati po ver-
sailleških sklepih.

IZJAVA ALBANSKE VLADE.

Zeneva, 20. maja. Albanska vlada
v Tirani je podala v parlamentu slede-
čo izjavo: Vlada v Draču je padla, ker
se ni ravnala po navodilih narodne
skupščine v Draču. Ustanovila se je
nova vlada v Tirani. Naš cilj je popol-
na neodvisnost in obramba domovine.
Želimo živeti v miru z grškimi in jugo-
slovenskimi sosedmi ter upamo, da bodo
tudi oni priznali naše narodne pravice.
Tudi upamo, da bo ostala Italija naklo-
njena naši popolni neodvisnosti in in-
tegriteti Albanije. 11. marca je prevzela
naša narodna uprava Skader in njego-
vo okolico. Upamo, da se v najkrajšem
času pridruži materi domovini vsi
krajci, ki nam jih je priznala konferen-
ca v Londonu.

Pristopajte k „Jugo- slovenski Matici“!

Agencija.

V. Štefanič na kmetstvo št. 24 za drugi
otkir prodaja gosp. Schiller, Mostni trg
(na Fabian).

V. Predloža stališča. Na modre iz-
kaznice s številkami dobe stranke sladkor
na Poljski cesti št. 18. In sicer: V soboto,
dne 22. maja: Na št. 19 od 8.—49. dopol-
dne; na št. 20 od 49.—410; na št. 21 od
410. do 411; na št. 22 od 411. do 11;
na št. 23 od 11. do 412; na št. 24 od 3.
do 44. popoldne; na št. 25 od 44. do 45;
na št. 26 od 45. do 46; na št. 27 od 46.
do 6. — Nadaljnji spored se objavi.

+ Teletje meso. Vnovčevalnica za
živino in mast v Ljubljani je razdelila
sledenim mesarjem svoja teleta: Smo-
ljan, Zabajek, Ahlin, Kastelic, Južna že-
leznica, Leben, Ham Matija, Ham Ma-
rija, Javornik, Selan, Janež, Petrič,
Rihtar star, Prezeli, Dolničar Franc,
Zgajnar Josip, Zgajnar Anton, Makovec,
Jesih, Kočvar, Primo, Šešek, Cer-
nivec, Dolničar Josip, Anžič Ana, Cu-
zak, Šme, Škrajner po dva teleta; Zag-
meister, Brečeljnik, Prepeluh, Bizilj,
Zajo Ivan, Oevirk, Kocjan, Rihter ml.,
Zupančič, Novljan po eno tele, le Ja-
než dobi štiri teleta. To meso se bo
prodajalo v soboto in nedeljo, to je 22.
in 23. t. m. Kilogram velja: sprednjega

10 K, zadnjega 2 K. Vsaka stranica dobi
največ 1 kg mesa.

Polzvedba.

300 kron nagrada. Izgubila se je dne
17. maja ročna torbica iz Kraške do Mo-
ravskih pečin z več selmarskimi predmeti:
škarjami, metrom, krtajo in drugim. Po-
šten najditelj naj odda pri gosp. Janezu
Brgantju, Kraške ali v Moravčah v župni-
šču. Nagrado dobi dne 21. junija, ko pri-
dem zopet tja. 3564

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Poslano.*

Z ozirom na notico v »Jugosla-
viji«, da sem v nedeljo, dne 16. t. m.
okoli 11. ure dopoldne vozil iz Polla-
kove tovarne usnje na svoj dom, iz-
javljam, da je ta trditve »Jugosla-
vije« debela in podla laž. Usnje oziro-
ma podplate sem res vozil omenjene-
ga dne, pa ne iz Pollakove tovarne.

* Za vsebino tega spisa je uredni-
štvo odgovorno. Kolikor določa zakon.

ki je ob nedeljah zaprta, ampak s ko-
lodvora. Podplati so došli iz Zagre-
ba in so tehtali 551 kg. Faktura in
vozni list je vsakomur, tudi uredni-
štvu oziroma dopisniku »Jugosla-
vije« na vpogled. Vsi ti podplati so se
isto popoldne in naslednjega dne
razprodali ljubljanskim čevljarjem.

Uredništvo »Jugoslavije« naj bo
malo bolj previdno in naj ne zapiše
vsake laži svojih dopisnikov, dokler
se ne prepriča o resničnosti, ter naj
ne dela po krivem in nepotrebnem
meni in g. Pollaku sitnosti in obla-
stem blamažo.

Opomba: Govorice, ki se trošijo
po Ljubljani in okolici, namreč, da g.
Karol Pollak, samo meni blago daje,
so neresnične, ker g. Karol Pollak,
da blago vsakomur, če ga le ima.
Mislim, da je oblast tu, da če bom
nepravilno vodil svojo trgovino, se
bo ona pobrigala in napravila red.
Torej so zato nepoklicane osebe ne-
potrebne.

AUGUST ŠKOF.
trgovca z usnjem.

Rožna dolina šte. 150 pri Ljubljani.

Odvetniškega kandidata, če mogoče
s substitucijo pravico sprejme takoj odvetnik
Dr. Josip Globevnik v Novem mestu. 3646

Naprodaj: pisalni stroj, ktnoaparat, že-
lezna postelja, pisalna miza,
umivalnik, miza. Naslov pove upravo
Slov. Naroda. 3623

Prodajam dober gramofon z 32 plošča-
mi malo rabljenimi nizka cena. Cesta na Kodeljevo
št. 8. pri vrtarju. 3622

Prodajam: zlata verižica 2500 K, uhani
z briljanti 3000 K, zlata za-
pescica 1000 K. Naslov pove upravni-
štvo Slov. Naroda. 3629

Išče se blago srce, ki bi posodilo več-
letnemu samostojnemu obrtni-
ku vsoto K 200.000.— Plačeval bi po
zmožnosti ali po dogovoru. Obresti po
dogovoru. Ponudbe pod »Obrtnik« na
Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 5. 3614

Išče se močan šivalni stroj za se-
darsko stroko. Najrajši »Minerva C«. Ponudbe
na Ivan Kravos, sedlarska delavnica v
Mariboru. 3654

Prodajam se les. kbm sekanelega lesa smre-
kovega in jesenovega od gozda; Ponu-
dbe na Halbärth, Černešče pošta Meža.
3653

Kdor potrebuje najfinerjo sol, na va-
po najnižji ceni, naj se javi pisмено
na upravništvo Slovenskega Naroda
pod »A. C. 3391«. 3616

Amerikanci, pozor! Prodajam hišo na
železnici blizu
Bleda. Ponudbe na upravo Slov. Naroda
pod »Pozor 3652«. 3652

Prodajam se tritonski tovorni avto
ter več luksurijskih avtomobilov. Po-
nudbe pod »Avtomobili 3647« na upravo
Slov. Naroda. 3647

Prodajam se nekaj vinskih sodov.
Ponudbe pod »Sodi 3648« na upravni-
štvo Slov. Naroda. 3648

Kupi se večja množina starih testonov
če tudi preperelih. Cenj. ponudbe pod
»Testoni 3649« na upravništvo Sloven-
skega Naroda. 3649

Brošura
„Pod novim orlom“
je izšla v ponatisku. — Dobi se v „Na-
rodni knjižarni“ v Ljubljani, Pre-
šernova ulica 7. — Cena s poštnino
15 K. Naročila se rešujejo le proti
pošiljatici zneska v naprej ali pa po
povzetju.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancom prežalostno vest, da je naša naša blaga žena in ma-
mica, gospa

MARIJA POLLAK
soproga posestnika in usnarja v Kamniku
danes dne 20. t. m. ob 1/4 na 1. uro popoldne po kratki mučni
bolezni v 41. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto, dne
22. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti v Kamniku na domače
župno pokopališče.

KAMNIK, 20. mali traven 1920.

Zaključni ostali.

Nova spalna oprava iz orehovega Je-
sa, otroška postelja, salonska garnitura in kredenca za
jedilnico se prodaja. Dunajska cesta št. 6,
slastičarna. 3612

Kupujem romčke za strešno, rezano
ter stare vrste opko. Ponudbe na opekarno I. Oražem,
Selo 30, Meste pri Ljubljani. 3617

Gospodična išče preprosto in dobro
hrano. Ponudbe pod
»Preprosto« 3627 na uprav. Slov. Naroda.

**Zanesljivega
mlinarja**
sprejme 3628
Kolinska tovarna v Ljubljani.

Trgovski sodrudi, izurjen v mešani
prosti, išče službe. Nastop mogoč 1. ju-
nija. Ponudbe na uprav. »Slov. Naroda«
pod »Marljiv 3625«. 3625

Krompir po 1 K
zdrav, prvovrsten prodaja dokler traja
zaloga Koroška gospodarska družba v
skladišču »Balkan« Ljubljana, Dunajska
cesta. Prodaja od 8—12 ter od 2—5
vsak dan. 3658

Kovač se išče.
Hrana in stanovanje v hiši. Plača po
dogovoru. Vpraša se: Cesta na Kodel-
jevo št. 8. 3621

**Srejem
kontoristinj**
za vsa pisarniška dela. Ponudbe na to-
varno J. Bonat sin, Čopova ul. 3626

**Spretna
stenografinja
in
strojepliska**
se sprejme v pisarno v Kranju. Lastno-
ročno pisane ponudbe z navedbo za-
htev in dosedanjega službovanja pod
»B. P. Kranj 3619« na upr. Sl. Naroda. 3619

Tkalnice - predilnice!
Čeh, bivši vodja tkalnice in predilnice,
absoluten trgovski akademije in 2 letne
tkalske šole, vešč češkega, slovenskega,
poljskega in nemškega jezika v govoru
in pisavi, zmožen vseh pisarniških del
in strokovnjak te stroke, išče primerne
službe v Jugoslaviji. Cenjene ponudbe
prosim takoj pod: »Strokovnjak Čeh« na
upravo Slov. Naroda. 3615

Steklenice prazne po 7/10 litra kupuje
v vsaki množini trdnica Br.
Novakovič, Ljubljana, (Kotize). 3388

Registrirna National blagajna,
akoraj nova, in pisalni stroj »IDEAL«
z vidno pisavo se prodaja. Jarmar, optik
v Ljubljani, Selemurgova ulica. 3608

Mehovano stanovanje dveh manjših
sobe išče miren par za takoj ali pozne-
je proti dobremu plačilu. Ponudbe pod
»Miren par 3554« na uprav. Slovenskega
Naroda. 3554

Sprejme se samostojna dobro izvež-
bana pisarniška moč. Stan-
ovanje in hrana v hiši; plača po do-
govoru. Ponudbe naj se pošljejo na
Kendovo graščinsko upraviteljstvo, Bled.
3577

Rabljeno kolo (bicikel) na prodaj. —
Koledvorska ul. 24.
3592

Jahalni škornji, lahki in elegantni, št.
43, se kupijo. Ribiške
palice in silne potrebščine za ribolov
se iščejo. Ponudbe na Anončni zavod
Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo
nabrežje 5. 3584

Dobro ohranjeno meško kolo se prodaj.
Kje, pove upravništvo Slovenskega
Naroda. 3588

Prodajo se sledeče knjige: Enciklo-
pedij, gesamten Heilkunde vom Prof. Dr.
Eulenberga 1894—1904, 28 Bände; Lehr-
buch der Augenheilkunde (Fuchs 8
Auflage); Diagnostisches Lexikon Dr.
A. Bum, 4 Bände, kakor tudi večje šte-
vilo drugih medicinskih knjig. Popra-
šati pri uprav. Slov. Naroda. 3585

Vzgojiteljica
se išče k 9 letni deklici v slovensko
trgovsko hišo na Stajerskem. Prednost
imajo one, ki so že bile na enakih me-
stih, ki so vajene gospodinjstva ter
zmožne se kakega tretjega jezika in
igranja klavirja. Predstaviti se je 21.
ali 22. t. m. od 14. do 16. ure na Re-
sljevi cesti št. 3 I nadst. levo. 3555

Rezila za obličje
za dvoreznik brez zaklopnice 42, 45,
48 mm, spahalnik brez zaklopnice 51,
54, 57, 60 mm, kosmač 27, 30, 33, 36
mm, ličnik 42, 45, 48 mm dobavlja
Josef Mařan, trgovina z že-
lezništvom, Brno, Zdelo 27, Če-
hoslovaško. 3538

**Vsako količino
borovičnega (brinjevega) olja**
(Oljeum jasper)
kupujemo. Cerjene ponude stiti na:
»Istis« d. d. odločeno na buje,
Zagreb, Palmotičeva ul. 66.

Pozor, birmanci!
Za darila so moderne slike iz
ateljeja »HELIOS« V. Beřter,
Ljubljana, Aleksandrova cesta 5.
3520

Kupi se
se vsaka množina suhih bukovih dešč
z debelosti 20 mm, dalje bukovih blodi
zimske sečnje, franco oddaja postaja.
Ponudbe na upravništvo Slovenskega
Naroda pod »Bukovi blodi«/3555

Išče se nadknjigovodja
za večje podjetje, prvovrstna moč z najboljšimi spričevali, znanje
dvojnega knjigovodstva. Ponudbe na upravništvo Slovenskega
Naroda pod »Dvojni knjigovodja 3605« 3589

Elektrarna za mesto Krško se prodaj
ali se da strokovnjaku
v najem. Proda se tudi nekaj materijala.
Ponudbe na Elektrarno v Krškem ob Savi.

**Za zeleno krmo priporo-
čamo sledeča semena:**
grahor čisto ali pomešano z ovsom
po K 4-20 za kg
lečo za krmo K 4-60 za kg
grah za krmo K 3-20 za kg
Sever & Komp., Ljubljana, Wol-
fova ulica št. 12. 3302

Dr. Franjo Kolterer
zdraviliški in kopališki zdravnik,
**ordinira zopet
v Rogaški Slatini.**
(Strossmajerjev dom).

Kavo, čaj
Coklatado,
Kakao,
Bambino,
Kavni pridelki,
Mandoline,
Razine,
Paradižnik,
Riž,
Slive,
Olive,
Konjak,
Svinj,
Sampanjec,
Nemirna vino,
razpošilja po vsem kraljestvu.

**Nudim
konopljen motvoz**
(špagu) za šivanje vreč iz
Beograda kg K 52—
Kupujem jutrate vreče.
Gjorgje Grujić
Beograd, Miletina ul. 15.

Žima
Konjake in goveje ro-
pe, grivo, kozino in
ščetino kupi
vsako množino po najvišjih cenah

M. Masterl
izdelovalnica žimo za žimice,
Stražišča pri Kranju
(Gorenjsko).
V zalogi vedno vankov-
rnan žimo za žimice.

Mlatilna garnitura
kompl. z elevatorjem, brizgalno, omarico za orodje, vrečnico itd. naprodaj
Frans Schuchay, Trautmannsdorfer a. d. L. N. O.

Stroj za cementne cevi, 10 do 40 cm, komple-
ten, z le-
pimi maticami, za motorni obrat s
različni leseni, kompleten za
in cementasti; stroj za betonske bloke, ročni obrat; model za vodnjake
cevi; brusni obrat; poljska kovačnica; cementne barve; razno orodje i.t.d.
se prodaj pri Jos. Tribuč na Glincih šte. 37 pri Ljubljani.

Stari i novi kukuruz
bezprikorne kvalitete, podesan, sa sijanje, nadalje pšenično brašno
(moko) i zob (oves) dobavlja uz najjeftinije cijene franco stanica
Zagreb, »Sava« d. d. Zagreb, Paromlinska cesta 1. 3532

30 km železniškega tira
po možnosti iz tračnic 123 kg ali tudi več teže na 1 m dolžine z vsem pri-
trdim in spojinim materijalom ali tudi brez njega, daje 2 parni lokomotivi
po okoli 50 konjskih sil in večjo množino železniških vozov za 760 mm tir.
vse četudi rabljeno vendar v porabnem stanju, kupi: Gozdni urad v Sotški
pošta Strana, Kranjsko, Slovenija. 3554

Zemeljska dela
do vrh planuma se oddajo pri gradbi 30 km dolge ozkotirne gozdne železnice
skupno na celi prost ali pa v posameznih gradbenih odsekih. Ponudbe sprejema:
Gozdni urad v Sotški, pošta Strana, Kranjsko, Slovenija.

**V ponedeljek, 24. maja ob 3. uri popoldan se prodajo potom
javne dražbe**
v mlinu v Spodnji Zadobrovi I. Oražma na licu mesta stope,
kompletne, 2 kompletne mlinske tečaja s kamni in fresalom.
(pajkeljom). 3618

Trgovci, konzumna društva itd. kupujejo
krnovska (jägerndorfska) sukna
najceneje na kraju izdelave. Ker je izbira velika, cene pa zmerne,
bi se izplačal obisk. Ako domena nemogoča pošljem
poiskunske vzorce v s cenami v čekli veljavi.
Zaloga tvorca sukna
RUDOLF FOUKAL - KRNOV (Šlezija).

**VELIKO SKLADISTE PERZIJSKIH TE PIROTSKIH
čilimova**
(preprog) i orientalnih ručnih radova.
S. TURKOVIĆ - ZAGREB, ILICA 5.
(OKTOGON I. HRVATSKE ŠTEDIONICE)

**Veliko stovarišče galanterijske robe
Is. Nenadovića Beograd**
(Sava) Karađorđeva 66., Telet. 1249,
priporočuje veliki izbor:
Bluza pariških, gotovih i po meri, ženskog perila, žen-
skih prsluka, keceljica, kraginca, džepnih maramica,
markizeta najfinijeg, belog, u bojama i vezenog u naj-
modernijim desenima, batista vezenog i u boji itd. itd.
Prodaja na više i manje! Konkurencija izključena!

PEKO čevlji najelegan-
tnejših oblik
in najbolje
kakovosti **zopet došli!**
Dobivajo se v ljub-
ljanskem skladišču
tovarne čevljev PE-
TER KOZINA & Co.
Ljubljana, Breg 20.

Za isporabi del odgovoren Valentin Kosić.